

РЕЗИМЕ

Извештај о ревизији сврсисходности пословања Управљање националним парковима у Републици Србији

Потребно је унапредити систем управљања националним парковима кроз ефикаснији рад чуварске службе и надлежних инспекција као и кроз бољу координацију и сарадњу надлежних субјеката

Национални парк је подручје са већим бројем разноврсних природних екосистема од националног значаја, истакнутих предеоних одлика и културног наслеђа у коме човек живи усклађено са природом, намењено очувању постојећих природних вредности и ресурса. Национални паркови имају две основне функције: заштита природе и коришћење шума. Највећи изазов је очување основних природних вредности и усаглашавање потреба заштите природе у границама националног парка и потреба коришћења простора за људске активности.

Илустрација: Државна ревизорска институција

Нису усвојена и усаглашена сва планска документа у области заштите природе, што указује да нису предузете све активности у циљу ефикасног планирања и управљања националним парковима. Министарство заштите животне средине није благовремено покренуло и спровело процедуру усвајања планова управљања националним парковима што указује да није усвојен десетогодишњи плански оквир за спровођење активности на очувању, унапређењу и одрживом коришћењу подручја националних паркова.

Предузете активности субјеката ревизије нису у довољној мери допринеле ефикасном управљању националним парковима, што ствара ризик за очување, развој и одрживо управљање заштићеним подручјима. Управљачи Националним парковима Тара и Ђердап немају потпуну контролу над активностима које се одвијају на територији заштићеног подручја. Унутар граница Националног парка Ђердап и Тара, у појединим газдинским јединицама, одељењима и одсецима, већи је обим сече стабала у односу на планирани обим из основе газдовања шумама. Није формиран Стручни савет националних паркова, док Савет корисника, формиран код Националних паркова Тара, Ђердап и Фрушка гора, није у довољној мери допринео унапређењу управљања заштићеним подручјем.

Недовољна активност чувара и надлежних инспекција, непоступање по донетим решењима о рушењу објеката, као и изостанак координације и сарадње надлежних субјеката довело је до раста бесправне градње у границама националних паркова. Министарство заштите животне средине кроз рад инспекције није у довољној мери допринело ефикасном управљању националним парковима. Општина Бајина Башта у периоду од 2018 - 2020. године, није спровела ни један инспекцијски надзор над изградњом бесправних објеката, што је утицало на раст бесправне градње у границама Националног парка Тара. Општина Мајданпек је у последњих 13 година донела преко 40 решења о рушењу бесправних објеката на подручју Националног парка Ђердап, али ни по једном није поступила закључно са 2020. годином. Изостанак координације и сарадње надлежних субјеката има за последицу недовољну заштиту националног парка и пораст бесправне градње у заштићеном подручју. Чуварске службе Националних паркова Тара и Ђердап нису предузимале све потребне активности у циљу ефикасне заштите подручја националног парка.

Државна ревизорска институција је након спроведене ревизије субјектима ревизије, између осталих, дала следеће препоруке:

- Министарство заштите животне средине да предузме активности како би планови управљања националним парковима добили сагласност Владе Републике Србије;
- Општина Бајина Башта да кроз рад грађевинске инспекције планира и спроводи инспекцијски надзор над изградњом бесправних објеката у границама Националног парка Тара;
- Општина Мајданпек да настави са активностима извршења решења о уклањању бесправно изграђених објеката у границама Националног парка Ђердап донетих од стране грађевинског инспектора;
- ЈП Национални парк Тара и ЈП Национални парк Ђердап да предузму активности како би рад чуварске службе био ефикаснији у погледу спречавања бесправних радњи у границама НП кроз спровођење непосредног надзора на заштићеном подручју и у случају постојања бесправних радњи сачињавају записнике и о истим обавештавају надлежне инспекције.